

У НОВОМЕ САДУ У СРЕДУ 28. ОКТОБРА 1898.

ГОД. XXIII.

БРОЈ 45.

ПОЗОРИШТЕ

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака представа, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

ИЗВЕШТАЈ

УПРАВНОГА ОДВОРА „ДРУШТВА ЗА СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ“ О СВОМЕ ГОДИШЊЕМ РАДУ И СТАЊУ ПОЗОРИШНОМ ЗА ПОСЛОВНУ ГОДИНУ 1897/8.

(Поднесен главној скупштини 21. октобра (2. новембра) 1898.)

Славна Скупштина!

Част нам је и овом приликом поднети славној скупштини годишњи извештај о радњи управнога одбора и о укупном стању српског народног позоришта за пословну годину 1897/8. од прошле главне скупштине до овогодишње.

Од лајске главне скупштине до сада уписали су се и примљени су за нове чланове „друштва за српско народно позориште“ ови родољуби, и то: I. са уплатом од 150 фор. чланарине: 1.) Др Милан Максимовић, адвокат у Осеку; — II. са уплатом целе прописане чланарине од 50 фор.: 2.) Никола Теодоровић, поседник и трговац у Јдвору; 3.) Сима Јовановић, књижар у В. Кикинди; 4.) Петар Николић, трговац у Загребу; 5.) Никола Димовић, трговац у Новом Саду; — III. са уплатом од 30 фор. и обvezom за исплату остатка чланарине од 20 фор.: 6.) Васа Милошевић, адвокат у Ст. Пазови; — IV. са уплатом од 20 ф. и обvezom за исплату од 30 фор.: 7.) Жива Поповић, кабаничар у Вршцу; — V. са уплатом од 10 фор. и обvezom за исплату остатка од 40 фор. у року од 3 године дана: 8.) Јелена Берићева, учитељица у Голубинци; 9.) Др. Славко Милетић, лекар у Вршцу; 10.) Мита Матејић, трговац у Вршцу; 11.) Александар Арсеновић, трговац у Темишвару (Фабрици) и 12.) Др. Бранислав Станојевић из Панчева.

Наследници покојног члана Васе О. Милутиновића, штампара у Новом Саду, испла-

тили су покојникову чланарину у износу од 50 фор.

Другу половину своје чланарине у износу од 50 фор. исплатила је „Румска штедионица“ у Руми, те је сада исплатом целе чланарине од 100 фор., која је прописана за друштва и корпорације, постала дефинитивним чланом, с правом, да изашиље једног заступника за сваку скупшину друштвену.

Осим тога уплатила је српска православна црквена општина у Будиму III оброк своје чланарине у износу од 50 фор., те преостаје још један оброк за подмиру обећане чланарине од 200 фор.

У течају прошле пословне године преминули су ови чланови друштвени: 1.) Мита Радосављевић, књиговођа штедионице у Митровици; 2.) Душан М. Јовановић, адвокат у Новом Саду; 3. Јосиф Јорговић, игуман манастира Војловице; 4.) Коста Максимовић, потпредседник жупанијског спортијског стола у Сомбору; 5.) Ђура Стојковић, трговац у Новом Саду; 6.) Љубомир Вујић правник у Сенти; 7.) Васа Ђурђев, економ и народни добровор у Долову; и 8.) Др. Ђорђе Милосављевић, адвокат у Вршцу. — Нека им је слава и вечан спомен!

Као што је славној скупшини познато, давали су родољубиви Панчевци и Новосађани пуних пет година дана прилоге на потпомагање и издржавање

српског народног позоришта. Честити Панчевци уплатили су за пет година таквих прилога шест хиљада фор., а Новосађани нешто преко пет хиљада фор. Управни одбор изјавио је тим родољубима најтоплију захвалност на тој лепој и знатној потпори, коју указаше овом народном заводу. Но осим тога решио је управни одбор, да се — обзиром на доказану особиту дарежљивост и пожртвовање тих родољубивих Панчеваца и Новосађана према српском народном позоришту — ти родољубиви приложници, сада после већ исплаћених петогодишњих обећаних прилога, одликују чланством овога друштва, и то они, који су за време петогодишњег прилагања уплатили своту од 50 фор. или преко 50 ф. (а корпорације преко 100 фор. или више) на основу §. 4., алинеје 9., устава друштвеног. Они приложници пак, који нису исплатили свих петгодишњих оброка обећаних прилога, нису примљени за чланове док не исплате заостале оброке.

Ово су имена тих родољубивих приложника из Панчева и Новога Сада, који су, ради одликовања од других обичних прилагача, примљени за редовне чланове „друштва за српско народно позориште,” и то:

I. Из Панчева: 1.) Панчевачко српско црквено певачко друштво са 250 фор., које је већ било члан и које се својски старало око скупљања панчевачких прилога; — 2.) Прва панчевачка заједница за вајевину са 250 фор.; — 3.) † Васа пл. Јовановић, властелин од Погањешта, са 150 ф.; — 4.) Ђорђе Х. Стојановић, трговац са 150 фор.; — 5. Васа Ђурчин, трговац, са 150 фор.; — 6.) Коста С. Милутиновић, трговац, 150 фор.; — 7.) Мита С. Милутиновић, трговац, 150 ф.; са — 8.) Велизар Боборон, поседник 100 фор., који је већ био члан; — 9.) Др. Светислав Касапиновић, адвокат 100 фор.; — 10.) Каменко Ј. Јовановић, књижар, 100 фор., који је већ био члан; — 11.) Паја Ј. Јовановић, књижар и председник црквеног певачког друштва 100 фор.; — 12.) Ђорђе Мано, трговац, 100 фор.; — 13.) Никола Николић, трговац, 100 ф.; — 14.) Манојло Ивачковић,

поседник, 100 фор.; — 15. Ђока Ђурчин, трговац, 100 фор.; — 16.) Петар Б. Ни колић, трговац, 100 фор.; — 17.) Александар пл. Јагодић, властелин од Крњаче, 100 ф.; — 18.) Мита Б. Николић, трговац, 100 фор.; — 19.) Атанасије Кранчевић, трговац, 100 фор.; — 20.) Светозар Тодоровић, трговац, 100 фор.; — 21.) Васа Срдановић, трговац, 100 фор.; — 22.) Ђорђе Н. Живковић занатлија и поседник, 100 фор.; — 23.) Гђа Софија Л. Драгићевићева 100 ф.; — 24.) Јован Л. Јовановић, трговац, 100 фор.; — 25.) Васа Радосављевић, поседник, 100 фор.; — 26.) Др. Ђорђе Лазаревић, лекар, 100 фор.; — 27.) Др. Ђубомир Ненадовић лекар, 100 фор.; — 28.) Др. Ђубомир Гађански, адвокат, 75 фор.; — 29.) Мита Топаловић, коровођа, 60 ф.; — 30.) Стојко Обрадовић, трговац, 60 ф.; — 31.) Андрија Е. Поповић, трговац, 60 фор.; — 32.) Паја Николић, поседник, 55 фор.; — 33.) † Ђубомир Михајловић, трговац, 50 фор.; — 34.) † Катарина удова Голубовићка, поседница, 50 фор.; — 35.) † Јефта Маринковић, дрвар, 50 фор.; — 36.) Арса Бонковић, трговац, 50 фор.; — 37.) др. Паја Марјановић, адвокат, 50 фор.; — 38.) Светозар Драгомировић, трговац, 50 фор.; — 39.) Вељко Константиновић, учитељ, 50 фор.; — 40.) Ђура Јаношевић, трговац, 50 фор.; — 41.) Јован Стојшић, трговац, 50 фор.; — 42.) Стеван А. Џошовић, трговац, 50 фор.; — 43.) Васа Николић, трговац, 50 фор.; — 44.) д. П. Ранисављевић, трговац, 50 фор.; 45.) † Никола Мандрино, трговац, 50 фор.; и 46.) Љука Радивојевић, нејмар, 50 фор.

II. Из Новога Сада: 1.) Јаза Дунђерски, вел-поседник, са великим прилогом од 1000 фор.; — 2.) Стеван Поповић-Пеција, кр. саветник и градоначеоник, са 100 фор.; — 3.) Ђорђе Радовановић, адвокат, 100 фор.; — 4.) Милан Ђирић, окружни протопрезвитер, 50 фор.; — 6.) † Никола Димовић, трговац 75 фор.; — 6. Др. Ђорђе Дера, проф-сор, 50 фор.; — 7.) Др. Душан Милић, адвокат, 50 фор.; — 8.) Јаза Милошев, управитељ централног кредитног завода, 50 ф.; — 9.) Јован Чавић, трговац, 50 ф.; — и 10.) Јаза Вуков, трговац, 50 ф.

Тим начином порастао је број чланова друштвених.

Осим тога урачунао је управни одбор такођер петогодишњу уплату прилога у чланство и оним приложницима, који су већ редовни или почасни чланови друштвени. Ти чланови из Новога Сада са већ уплатом чланарином од 50 фор. и петогодишњим ирилозима од 50 фор. или преко 50 фор. ово су:

- 1.) Ђорђе Ф. Недељковић, трговац, са укупном чланарином од 250 фор.; — 2.) др. Илија Вучетић, адвокат и фискал друштвени, са 175 фор.; — 3.) Арса Пајевић, књижар, са 175 фор.; — 4.) Љубомир Стефаповић, трговац, са 165 фор.; — 5.) Васа Јовановић-Чича, поседник, са 150 фор. — 6.) Данило Манојловић, благајник друштвени, са 110 фор.; — 7.) Стеван Милованов, професор, са 100 фор.; — 8.) др. Милан Давидовац, адвокат, са 100 фор.; — 9.) Давид Ђурчић, трговац, са 100 фор.; — 10.) Марко П. Шилић, поседник, са 100 фор.; — 11.) др. Михаило Полит-Десанчић, адвокат — као почасни члан, са уплатом од 150 фор. прилога; — и 12.) Антоније Хацић, председник „Матице Српске“ и подначеоник друштвени — као почасни и редовни члан, са 110 фор.

Најпосле је управни одбор одлучио, да се овој скупштини предложи: да се приложницима Новосађанима, који су давали истогодишње прилоге, а који су пређе издали обvezницу за чланство, урачуна уплата тих прилога у њихову чланарину и да та уплата иде у отплату чланске обvezнице. О томе се скупштини подноси засебан предлог.

Пок. народна добротворка Марија удова Милоша Димитријевића рођ. Гаванска у Новом Саду, која је преминула 13. маја о. г., између осталих легата намењених српској просвети, завештала је фонду српског народног позоришта своту од 2000 фор. а. вр. О том лепом завештатују известио је ово друштво извршилац тестамента г. Лаза Милошев. Иста завештатељка оставила је и „Матици Српској“ знатну задужбину на књижевне цели. Нека је слава

и вечна успомена добротворци Марији Димитријевићки!

Осим тога добило је српско народно позориште још и ове прилоге: 1.) „Штедионица“ у Вуковару која већ од толико година непрекидно од свога прихода годишње одређује знатне своте на српско нар. позориште, државала је и ове године овом народном заводу прилог од 50 фор.; — 2.) „Задруга за штедњу и предујмове“ у Руми приложила је 25 фор.; — 3.) „Народна штедионица, удеоничарско друштво“ у Г. Бечеју послала је 44 фор. прилога из свога ковчежића бр. 213 за годину 1897; — и 4.) Српска омладина у Сент-Андреји послала је 10 фор. прилога, са изјавом, да ће се старати, да сваке године шаље по толику своту.

Према израженој жељи фискалa друштвеног дра Илије Вучетића, који је већ неколико година поклањао своју фискалску годишњу плату од 100 фор. пензионом глумачком фонду — упућена је благајница друштвена, да тај поклон фискалов уноси у фонд српског народног позоришта.

Одлуком лајске главне скупштине друштвене био је управни одбор упућен, да изда позив на народ и на поједине родољубе ради прилагања по један новчић на дан, а нарочито да се апелује на српски женски свет, јер се поуздано може очекивати да ће се наш родољубиви женски свет истрајније заузети за оснажење фонда позоришног и за обезбеђење српског народног позоришта. Попут су се све до скорашијег времена купили прилози на разне преке потребе народне, то је управни одбор држао, да је тек сада згодно време за обраћање на народ, када су настале и боље материјалне прилике. Тада позив упутио је управни одбор не давно на народ и обнародовао га је у свима овостраним српским новинама, а разашље га и засебно па све стране по народу српском. Управни одбор изаслао је један пододбор под председништвом подначеоника друштвених А. Хацића, који ће о целој тој ствари бригу водити и старати се, да се тим апелом на народ што бољи успех постигне. За сад, у првом почетку, већ се одзивају поједини

родољуби и родољупкиње из разних места. Ваља нам нарочито напоменути, да су честите Српкиње Мица Ј. Радића и Олга Д. Радића скupиле у Суботици на ту цељ 196 фор. 95 н.; — а родољубиви г. Петар Николић, трговац у Загребу, послao је 50 фор. у име тих крајџарашких прилога за једну годину дана и обећао је, да ће „и у будуће радо прискоћити у помоћ нашем мезимчету.“ — Имена приложника саопштавају се већ у нашим листовима, уз израз захвалности на дарованим прило зима, а саопштаваће се и на даље. —

Према наређењу лајске главне скупштине расписао је управни одбор стечај на место управитеља српске народне позоришне дружине са годишњом платом од 1500 фор., путним трошком и станарином од 120 фор. за држање управитељске писарнице. На тај расписани стечај није се нико пријавио. То је од године 1878 па до сада већ четврти пут, како се узалуд расписује стечај на управитељско место. Управни одбор изабрао је био најпре почасног управитеља Димитрија Ружића за управитеља, али се исти тада није хтео примити управе. За тим је управни одбор изаслао један пододбор који је у више седница расправљао ствар о наређеној реорганизацији позоришне дружине у смислу одлуке скupштинске, даље, који је пречистио стање прихода и расхода позоришног, разгледао пријављене понуде глумца, одредио број особља позоришног, који би и даље остао и с каквом платом, означио глумце, с којима да се — због смањених издатака — не обнове уговори, предложио неке повишице неким глумцима који то за служују. — и који је најпосле водио бригу о попуњењу управитељског места. Реорганизацију поз. дружине ваљало је спровести кад позориште дође овамо у Нови Сад, а то је било месеца јуна и јула. После све страног претреса целог рада пододборског око питања управе и реорганизације, решио је управни одбор, да се за привременог управитеља српског нар. позоришта изабере српски књижевник др. Станоје Станојевић. Изабраном управитељу постављен је за заменика почасни управитељ Димитрије Ру-

жић. Дојакошњем привр. управитељу и подначеонику друштвеном А. Хацићу, који се још на лајској скupштини захвалио на управи, изречена је најтоплија захвалност и признање на вишегодишњем бесплатном вођењу управе и на заузимању око унапређења српског нар. позоришта — Но после кратког времена, изјавио је нови управитељ др. Станоје Станојевић, да се не може примити управитељске дужности, пошто је изабран за професора српске гимназије у Цариграду. Међу тим је водио и сада још води управу заменик управитељев Д. Ружић, коме је по списку предана сва гардероба и прибор позоришни, и сва репертоар и музикалије. Са Д. Ружићем воде се преговори, да се прими и на даље управе позоришне дружине. Износећи целу ту ствар, управни одбор моли славну скupштину, да у питању управитеља позоришног учини наредбу и донесе решење.

Управни одбор спровео је уједно и реорганизацију позоришне дружине по предлогу изасланог пододбора. Према одлуци лајске скupштине стављени су у стање покоја: велезаслужна глумица Драгиња Ружићка са месечном припомоћи од 50 фор. у име мировине, и деловоћа Паја Степић са месечном припомоћи од 30 фор. Смањен је број глумачког особља. Неким заслуженим глумцима повишене су плате. Са свима члановима позоришне дружине склопљени су нови уговори, који ће важити за годину дана, т. ј. од 1.(13) авг. о. г. до 1.(13.) августа 1899. Са неким глумцима нису обновљени уговори, те су исти престали бити чланови наше позоришне дружине. —

Према одлуци прошлогодишње главне скupштине друштвене расписан је у српским новинама и у једном чешком листу у Прагу стечај на место капелника или коровође код српске народне позоришне дружине са годишњом платом од 600 фор. и осталим припадцима. На тај стечај пријавило се седам компетената, понајвише Чеха, од којих су неки одмах повукли молбе натраг, а неке није могао препоручити овдапњи музички стручњак г. Фрања Петрик, који је био умољен за мјење. Изабран је за коровођу позоришног Јован

Ђ. Мирковић из Панчева, слушалац III године музичке конзерваторије у Прагу, коме је у смислу одлуке скунштинске под бр. ⁸ Г.С. из 1897 издана припомоћ од 300 фор ради довршења музичке науке у овој школској години, пошто је послао изјаву и обвезу, да ће, чим сврши музичку школу, служити три године дана узастоице као коровођа код напег позоришта. Изабрани коровођа поднео је месецда августа о. г. апсолуторну сведоцбу о свршеној музичкој консерваторији у Прагу са похвалним успехом, па му је, на молбу његову, дозвољен допуст до 1. октобра о. г. ради свога опорављања. Исти ликовођа наступио је свју дужност недавно кад се позориште бавило у Ст. Бечеју. Саопштене су му дужности и права и дато му је нужно упутство, а заменик управитељев Д. Ружић позван је, да га уведе у звање и дужност. Нови ликовођа тражио је, да позориште установи свој сталан оркестар, али управни одбор није на то могао пристати, пошто држање сталног оркестра стаје ванредно много трошка.

Пређашњи књиговођа друштвени, Јован Токалић, дао је почетком новембра месеца прошле године оставку на своје звање, пошто је добио службу код централног кредитног завода у Н Саду. Оставка му је примљена и издана му је — на његову молбу — опросница за рачуне позоришне за годину 1896/7, пошто је те рачуне лајска скунштина одобрила. На његово место изабрао је управни одбор за књиговођу позоришног Аркадија Марковића, који је уједно и књиговођа „Матице Српске“ са годишњом платом од 120 фор. Нови књиговођа наступио је своје звање 1. новембра 1897.

Да би се рачуни позоришне дружине што тачније и јасније могли водити, затворило је књиговодство друштвено формулар, по ком ће месни поз. одбори у местима, где позориште представе даје, водити рачун о приходу и расходу позоришне дружине. Тад формулар тако је удешен, да је сличан рачуну централне управе, те се с њиме може довести у склад, а у њему су озна-

чене све главније рубрике примања и издавања. Такав је формулар затворен и за рачун управитеља позоришне дружине. —

Повереник друштвени и члан управнога одбора др. Стеван Малешевић у Сенти, водио је и ове године бригу око издавања под закуп и око прибирања закупнице закладне земље од 20 ланаца у Сенти, која припада српском народном позоришту и коју су овом народном заводу завештали пок. народни добротвори Ђена Брановачки и жена му Ида рођ. Вујићева. За манипулативни посао око издавања те земље под закуп и у име трошкова у тој ствари одређен је поверенику годишњи хонорар од 40 фор. — Управни одбор решио је, да се од те земље за неко време не оставља угар, те је та земља за производну годину 1898/9 издата скупље под закуп, и то за 680 ф. годишње. — Исти повереник спровео је ту закладну земљу, после дужег заузи мања, у грунтовници на име „друштва за српско народно позориште“, пошто је пређе погрешно била уведена у грунтовници делом на наследнике а делом на српску црквену општину сенђанску. Сада је позориште први власник те земље. По грунтовном изводу износи та земља у грунт. зап. бр. 202 општине Сенте у две парцеле свега 27 јутара 262 квадр. хвата. — Наређено је, да исти повереник др. Малешевић и књиговођа друштвени Аркадије Марковић даду ту земљу премерити и међе камењем обележити, пошто се приметило, да та земља износи непито мање од завештаних 20 ланаца. —

Исти повереник друштвени др. Стеван Малешевић заступао је ово друштво при увођењу новог грунтовног улога за закладну земљу позоришну у Сенти у износу од 40 ланаца, коју је завештала овоме друштву пок. добротворка Јулијана Ковачићка рођ. Смиљанова из Мола. На рочишту, које је тога ради пред сенђанским судским поверенством и изасланством одређено било, решено је, да се и у новом грунтовном улогу као власник уведе „друштво за српско народно позориште“, са јединим ограничењем, да цео оставински комплекс од 40 ланаца земље доживотно

има да ужива супруг пок. завештатељке Јован Ковачић из Мола. То његово право ужитка грунтовно је укњижено у листу теретнице. Та завештана земља од 40 ланаца уведена је у новом грунт. зап. бр. 1522 општине Сенте. Позоришној добротворци пок. Јулијани Ковачићки рођ. Смиљановој приредило је позориште приликом свога бављења у Молу парастос на дан св. Параскеве 14. (26.) октобра о. г. На том паастосу говорио је заменик управитељев Димитрије Ружић у име овога друштва у спомен честитој покојници. Нека јој је слава и вечан спомен! —

По рачуну главне централне благајне позоришне који се засебно подноси скупштини, износи фонд српског народног позоришта 31. маја 1898 свега 43.473 фор. 43 н. а. вр.

По истом рачуну износи „пензиони глумачки фонд“ 31. маја 1898 у свему 2700 фор. 07 н. Према лањском стању у износу од 1879 фор. 85 н. умножио се тај фонд са 820 фор. 22 н. — Главни је приход томе фонду уплата наших глумаца, који су обvezани по 3% од своје плате уплаћивати у пензиони фонд — Осим тога приложила је ове године гђа Софија удова Николићка из Осека 100 фор. као дар у тај фонд, — а гђа Даница Бандићка рођ. Телечкова, учитељица у В. Кикинди, поклонила је томе фонду 21 фор. од свога хонорара, који јој је припадао за њену оригиналну шаљиву игру „Еманципована“. —

Српска позоришна дружина давала је од 17. јуна 1897. до 11. маја 1898. представе у овим местима: у Карловцима, Руми, Митровици, Осеку, Вуковару, Сомбору и Суботици. Приход од позоришних представа у тим местима (за непуних 11 месеци) износио јо 28.469 фор. 76 новч., а расход 29.162 фор. 78 н. Према томе било је мањка 693 фор. 02 нов. — Мањка је било: у Карловцима 970 фор. 71 н.; у Вуковару 351 фор. 07 н.; и у Суботици 434 фор. 43 н., свега 1756 фор. 17 н.; — а сувишака: у Руми 70 фор. 72 н., у Митровици 285 фор. 62 н., у Осеку 503 фор. 09 н. и у Сомбору 203 фор. 72 н., свега 1063 фор. 15 новч.

Осим тога обишло је наше позориште до сада у овој години још и Нови Сад, Т. Бачеј, Ст. Бачеј и Мол, а сада се налази у В. Кикинди. О приходу од представа у тим местима поднеће се рачун идућој скупштини друштвеној.

Подначеоник друштвени А. Хацић, као привр. управитељ, водио је до половине месеца јула о. г. бесплатно управу над нашом позоришном дружином, а од тога времена па све до сада води управу почасни управитељ Димитрије Ружић.

Свима члановима наше позоришне дружине одобрене су овог лета ферије или одмор од две недеље дана, почев од 16. (28.) јула до 1. (13.) августа о. г. То је учињено нарочито с тога, што у то време није могло позориште никде бити примљено, јер је било настало доба жетве —

Поводом саопштја честите управе хрватског зем. казалишта у Загребу, да је интендантура тога позоришта прешла у руке г. Иве пл. Хрељановића, изјавио је управни одбор поменутој управи своју готовост, да ово друштво ради и драговољно пристаје на што тешњу заједницу и споразум, те да одношаји наших позоришта једно према другом постану интензивнији и ближи на корист наше заједничке српске и хрватске уметности.

Нашој многозаслужној и одличној глумици Драгињи Ружићки, која је 38 година послужила српском позоришту, приредио је управни одбор свечану опроштајну представу 27. јуна о. г., пре ступања њеног у мировину. На тој представи приказан је комад „Марија Стјуартова.“ Управни одбор обдарио ју је сребрним ловорвенцем са сходним натписом, а и публика српска поклонила јој је многе дарове и изразила јој своје признање.

Ове године прослављена је свечаним начином и 25-годишњица глумачког делања наших врсних и одличних глумаца и редитеља Пере Добриновића и Андрије Лукића, и то: при прослави П. Добриновића даван је „Нов комад“ 1. (13.) јуна о. г., а при прослави А. Лукића приказан је „Циганин“ 4. (16.) јуна о. г. Оба јубилара добила су од управног одбора сребрне

ловор-венце, а од публике многе дарове и поздраве.

Управни одбор послао је брзојавне честитке приликом 25. годишњице овим глумцима, и то: 20. новембра 1897. Вељи М. Миљковићу, члану кр. српског народног позоришта у Београду, који је и код нас више година глумовао, — и 8. (20.) априла о. г. Андрији Фијану, редитељу и глумцу хрватског земаљског позоришта у Загребу.

Петорици ваљаних глумаца наше позоришне дружине одобрено је по 15 фор. (свега 75 фор.) у име припомоћи на пут у Будим Пешту, кад су о малим феријама велике недеље ишли тамо, да гледају неколико представа, не би ли се чему научили од престоничких позоришних уметника. те тиме користили себи и нашем позоришту.

Неким општинама, школама, певачким друштвима и дилетантским позоришним друштвима давана је дозвола, да могу приказивати тражене комаде приликом представа и забава, које се приређују у доброврне и хуманитарне сврхе. —

Откупљена су од писаца и набављена за репертоар позоришни ова оригинална позоришна дела: 1.) „Крајишкиња“. слика из сеоског живота у 3 чина, с певањем и играњем, од Петра Крстоношића, и 2.) „За веру и слободу“, трагедија у 5 чинова, од Драгутина Ј. Илића. — А неким писцима оригиналних позоришних дела, као и неким композиторима за њихове композиције издаване су у име откупа права представљања 5% тантажеме, које им — по давашњијој одлуци скупштинској — припадају као хонорар од прихода њихових приказаних дела.

За неке комаде, преведене с немачког и француског, морала се ове године — према закону о запитти књижевне својине — платити нека пристојба дру Ејриху, адвокату у Бечу, који је заступник многих страних позоришних писаца. —

Наše позориште давало је и ове године готово у сваком месту представе за децу и ученике са врло маленом улазницом, а исто тако даване су недељом чешће и представе за народ са спуштеним ценама.

Још имамо да јавимо и једну тужну вест. Врсна наша глумица Јела Добриновићка рођ. Поповићева преминула је у Осеку 21. јануара о. г. Пок. Јела Добриновићка била је једна од најбољих глумица српских, која је у нашој позоришној друштини непрекидно преко 27 година глумовала. У име погребних трошка одобрио је управни одбор њеном мужу Пере Добриновићу тако звани посмртни квартал, т.ј. тромесечну плату покојничину у износу од 225 фор. Нека је слава и вечна успомена честитој уметници Јели Добриновићки, која је овом нашем народном заводу толико времена верно и истрајно послужила!

Благајна друштвена сконтрована је неколико пута и нађена је у реду.

То је у главним потезима радња управнога одбора.

Осим тога извршени су у течају ове пословне године још многи други редовни послови и расправљени су разни предмети од мање вредности. А све то рађено је у 11 седница управнога одбора, у 12 седница позоришног одсека и у 7 седница економског одсека.

Подносећи овај годишњи извештај умољавамо славну скунштину, да га узме на знање и одобрење.

ЖИСТИКИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Српска народна позоришна дружина у Ст. Бечеју.) Српска народна позоришна дружина дошла је из Т. Бечеја у Стари Бечеј, где се бавила од 4. септембра до 6. октобра о. г. За

то време давала је свега 18 представа, и то 12 претстава у претплати, а 6 ван претплате. Приказани су били ови комади: „Слободарка“, „Мајчин благослов“, „Карлова тетка“, „Хамлет“, „Прибислав и Божана“, „Ђидо“, „Роман сиро-

машног младића“, „Лепа Галатеја“ и „Шоља теја“, „Балканска царица“, „Присни пријатељи“, „Нов комад“, „Риђокоса“, „Лажни цар Димитрије“, „Брбљуша“, „Женски пријатељ“, „Добре сведоцибе“ и „Јованчеви сватови“, „Крајишкиња“ и „Опроштајно вече“. Приход је био: 1924 фор. 48 н. Расход: 2291 фор 49 н. Мањак: 349 фор. 01. н. Као што нам јављају из Ст. Бечеја, интелигенција је чинила што је год могла, и да је одзив тамошњих ратара био само приближно такав: позориште наше прошло би тамо без дефицита. Тако мало српске свести, тако мало родољубља, тако мало одушевљења за српско народно позориште као што Ст. Бечејски, иначе богати, ратари показују, не служи им ни најмање на част. У том ногледу су ратари из Т. Бечеја и Врањева далеко испредњачили. Јер док си у Ст. Бечеју чак и на таквим представама, као што су: „Слободарка“, „Прибислав и Божана“ и „Балканска царица“ могао на прсте избројати Ст. Бечејске ратаре: дотле је аrena у Т. Бечеју једва могла да прими у себе огроман број свесних и одушевљених Врањевачких и Турско-Бечејских ратара.

У Ст. Бечеју основано је још о новој години „Коло позоришних претплатника“. Сваки члан тога кола уплаћивао је месечно своју претплату у оброцима, који су били одређени према претплатном месту. Такав начин скупљања претплате показао се врло згодан и практичан, јер се тиме спакшава претплаћивање, па се тако могу претплатити и они, који не би могли у један мах издати већу своту, а да то не осете.

(Српска народна позоришна дружина у Молу.) Српска народна позоришна дружина дошла је из Ст. Бечеја у Мол, ту се бавила од 7 до 15. октобра о. г. и за то време давала је 7 представа, и то 6 у претплати и 1 ван претплате. Приход је био: 882 фор. 39 н.; — расход: 744 фор. 87.; — сувишак: 137. фор. 43. н. У Молу приказани су ови комади: „Задужбина цара Лазара“, „Мајчин благослов“, „Шокица“, „Риђокоса“, „Бидо“, „Милош Обилић или Бој на Косову“, „Балканска царица“. Представе су даване у дворани сада саграђеног светосавског дома, и мада је дворана доста велика, ипак о представи „Милоша Обилића“ беше тако прецуњена гледаоцима, да већ пред почетак представе, нити је могао ко унутра нити напоље. То је јасан доказ, да наше позориште згодном приликом треба да обилази и мања места.

На св. Петку дала је позоришна дружина помен народној добротворци Јулијани Ковачићки, која је народном позоришту оставила 40 лакаца земље, која ће после смрти мужа јој припасти народном позоришту. Паастос је даван у цркви после службе божје. У спомен покојнице говорио је заменик управитељев Д. Ружић, а позоришна дружина појала је на кору песме тужаљке.

(Прилози на издржавање српског народног позоришта.) Позиву управног одбора на прилагавање за одржање српског народног позоришта одазвале су се врле родољупкиње: Мица Ј. Радићка и Олга Д. Радићка, које су у Суботици скучиле и послале за сад своту од 196 фор. и 95 н. а приложили су, по 10 ф.: Мица Т. Радићка, Олга Д. Радићка, Јоца Т. Радић, Душан Т. Радић, др. Средоје Ђорђевић; — по 5 фор.: Софија Радићева, Мимика Манојловићка, Цветко Манојловић, Јован Манојловић, Вера пл. Милекићка рођ. Манојловићева, Тодор Сарајлић, Марија Манојловићка др. Душан Петровић, Емилка Радићка, Самко Манојловић, Ј. Хаџић; — по 4 фор.: Катинка Мачковићка, Јелисавета Гојковићка; — по 3 ф. 65 н.: Мучаловић, Амалија Араджићки, Милан Зарић, Стеван Секулић, Драгутин Добројевић, Марија Рајићка, Јелена Коњовићка, Ана Живановићка, Даринка Продановићка, Милица Димитријевићка, Душан Стојковић, А. Марковић, Никола Томић, Ленка Георгијевићка, Јулка Димитријевићка, Марија Коњовићка, Милева Р. Станковићка, Милан Милјатовић, Савета Ђурђевићка, Милован Остојић, Влада Крњајски, Тодор Вујић, Христина Петровићка. Сви ти приложници обvezали су се, да ће годишње по толике своте давати, за сад за три године дана. — Како родољубивим приложницима, тако и родољубивим скучлачицама изрекао је своју најтоплију захвалност — Управни одбор српског народног позоришта.

СИТНИЦЕ.

(Заједљив предлог.) На неком скупу, на ком је био и чувени хумориста Сафиј, јави се неко да говори. Председник му даде реч. Говорник поче свој говор овим речима: „Поштована господо! Човек је животиња... Животиња је човек — Животиња је... Животиња...“ и поче да музга. На послетку се диге Сафиј и рече: „Поштована господо! Ја предлажем, да се овај говор штампа с говорником сликом.“

Ивдаје управа српског народног позоришта.